

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

POZOR, NAROČNIKI...

Naročnikom naznajamo, da več ne pošljemo potrili za poslane naročnine. Zadostuje potrdilo poleg naslova na listu, do katerega dne, meseca in leta je naročnina plačana.

Uprava

No. 229 — Štev. 229 — VOLUME LIII—LETNIK LIII

NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 27, 1945 — TO REK, 27. NOVEMBRA, 1945

Tel. CHelsea 3-1242

GM SE NE MARA POGAJATI

General Motors Corporation je obvestila United Automobile Workers, ki pripada k CIO, da ne more razpravljati o bodočih plačah, dokler unija ne odneha v svojih "neopravičenih" zahtevah glede plače in opusti vse, kar se tiče prodajne cene in dobičkov.

GM avtomobilska družba delavsko unijo dolži, da je vstvarila "brezpravni položaj", ker je nepustno piketirala tovarne GM in zahteva, da mora piketiranje prenehati, ako žele, da se bo družba ž njimi pogajala.

Unija avtomobilskih delavcev zahteva 30 odstotkov povišanja plač in na stavki je 225.000 delavcev.

Ker je družba takoreč zaprla vrata za pogajanja glede plač, bo v stavku najbrž poselil governer in bo skušal poravnati številno stavko.

Avtomobilska družba je objavila svojo izjavu, ker so stavkarji preprečili 50.000 uradnikov, da niso mogli v svoje urade.

Izjava avtomobilskih družb, katero je podpisal H. W. Anderson, podpredsednik GM, je bil odgovor na prošnjo podpredsednika unije avtomobilskih delavcev pri GM, Walterja P. Reutterja, da bi se pogajanja zopet pričela.

ANGLIJA V SKRBEH ZARADI INDIJE

London je vedno bolj vznešen zaradi nemirov v Indiji in lord Pethick Lawrence, minister za Indijo, se je odločil, da bo še ta teden v poslanski zbornici poročal o položaju v Indiji.

Nek uradnik ministrstva za Indijo je rekel, da angleška vladna ne pričakuje ničesar posebno dobrega v prihodnjih dveh ali treh mesecih, ko se bodo vrstile volitve v osrednjem in provincialno zbornico. Odkrito je priznal, da Anglija čaka še zelo težavna doba.

Nemiri v Kalkuti prejšnji teden in številnimi žrtvami so bili svariški pred viharjem. Lahko se reče, da so Angleži zelo vznešenjeni glede Indije, od kar je bila vojna končana. Nekdaj tolazbe vidijo v tem, da volitve za osrednje zbornico, ki so se pričele prejšnji teden in se bodo vrstile kakih šest tednov, potekajo brez kakih nemirov. Toda te volitve niso toliko važnosti, kot bodo volitve za provincialne zbornice, ki se bodo pričele kmalu po Novem letu.

Odvisno je vse od prebivalstvu, ako bo poslušalo Pandita Jeyaharlai Nehru in Sardar Valabhai Patel-a, ki sta voditelji indijskega kongresa in ki zahtevata, da se Indija osvobodi izpod angleškega jarmesa.

Pravi boji pa se bodo pričeli šele po volitvah. Pričakovati je, da bo stranka indijskega kongresa pri volitvah dobila veliko večino, nakar bo kongres stavljal angleški vladni sivo zahteve po svobodi in morebiti celo ultimatum.

Kupujte Victory Bonds potoom Pay-Roll Savings Plan.

Kitajci dobivajo ameriške aeroplane

Associated Press poroča iz Šanghaja, da bo skoro vsak ameriški aeroplani, ki se sedaj nahaja v Indiji in v Burmi, poslan na Kitajsko, da jih Čankajškova vlada porabi proti komunistom.

Samo v enem slučaju je odletelo 700 aeroplakov iz Indije in Burme v skrajno slabem vremenu, vsled česar je več aeroplakov treščilo na tla in je bilo več letalcev ubitih.

V četrtek se je na poletu iz Kunninga v Šanghaj ponosrečilo 11 aeroplakov.

Poveljstvo ameriške zračne sile je dobilo od vojnega uradnika samo povelje, da naj pošlje aeroplane na tri kitajska letališča, med drugimi tudi v Nanjing.

Kitajsko časopisje je nedavno poročalo, da je Amerika Kitajski obljudila 1300 aeroplana.

Vsled stavke so zaprte skoro vse tovarne GM po vseh Združenih državah.

Dopolne pa je Ford Motor Company nazanila, da bo zaradi stavke v 15 tovarnah družbe, ki izdelujejo dele za avtomobile, morala odpustiti 40,000 delavcev v 18 hidroelektričnih napravah. Toda Fordova družba je nazanila, da odslovitev delavcev ni v nikaki zvezi s stavko pri GM, in da se bo delo v tovarnah zoper pričelo v pondeljek. Ford je rekel, da je ta teden treba zapreti tovarne, ker družba ni mogoča dobiti avtomobilskih delov iz 15 tovarnih delavcev stavko.

Vse je sedaj odvisno od zvezne vlade, kaj bo storila. Obe stranki v Detroitu zagotavljata, da iz Washingtona še nista prejeli nobenega pisma, nobenega telefona in nobenega druga obvestila glede kake konference za povravnovo stavko.

Podpredsednik unije avtomobilskih delavcev pa namernava v četrtek potovati v Washington, da razpravlja o položaju z delavskim tajnikom Schwellenbachom.

Damaskinos se je premislil
Nadškof Damaskinos, ki je odstopil pred nekaj dnevi kot grški regent je na prigovaranju ameriškega in angleškega poslanika preklical svoj odstop in hoče še služiti svoji domovini in kralju kot regent.

Goering in Dimitrov

LONDON, 25. nov. (ONA) — Angleški tedenek New Statesman and National priporoča v uvodniku svoje zadnje izdaje, da naj pride Jurij Dimitrov v Nurenberg pričati proti Hermannu Goeringu.

Ako bi bil ta predlog sprejet, bi prišlo od dramatičnih dogodkov na sedanji sodni obravnavi proti nacističnim vojnim zločincem največjega konca, kajti v tem slučaju bi se nanovo srečala dva stara nasprotnika, ki sta se srečala že enkrat v teku velikega političnega procesa o priliki požara nemškega Reichstaga. — V tej sodni obravnavi je sedel na začnji klopi Dimitrov in se je tako dobro zagovarjal, da je spravil Goeringa v največjo zadrgo in je tako tudi rešil svojo glavo.

Znano je, da je Goering takrat svečano oblubil, da se bo še mašečeval nad bolgarskim komunističnim prvakom, ki pa se je izmuznil iz njegovih rok in odšel v Moskvo, kjer je ostal nazaj v Zofijo.

Namignil je, da vladni Fran-

do nedavnoga časa, ko se je po 22-letni odsotnosti vrnil zopet vodil v Moskvo, kjer je ostal nazaj v Zofijo.

Na koncu je rešil svojo glavo.

Prav tako je rešil svojo glavo.

"Glas Naroda"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovenian Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakner, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Places of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDURZENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.— ZA POL LETA —\$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—

ZA JUGOSLAVIJO — \$8.— LETNO: \$4.— ZA POL LETA

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši soboto, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

Telephone: CHElsea 3-1247

Zdravstveno stanje v Rusiji

L. Com. CHARLES S. SEELY, U. S. Navy (ret'd.)

Odstotki ljudi, ki bolujejo v Rusiji vsled živčnih bolezni, so izdatno manjši, kakor v katerikoli drugi deželi na svetu, in ti odstotki postajajo redno manjši. To dejstvo je pripisati pred vsem razlogu, da se je tamošnjim zdravstvenim oblastim posrečilo odpraviti vse vzroke, ki povzročajo te bolezni, oziroma skrbi in bojanj radi bodočnosti, kajti potom tamošnjega družabnega in gospodarskega sistema, so te skrbi v Rusiji skoraj nepoznane. Pri ruski mladini se te skrbi sploh več ne pojavljajo, tako da sploh ne zamorejo povzročiti živčne bolezni, radi katerih so v drugih deželah sveta takoj zavane norišnice vedno polne bolnikov.

Pred drugo svetovno vojno bilo je v naši republiki kar šestdeset odstotkov vseh bolnikov v naših bolnicah — bolnih na živčevju in možganih, — in tekem zadnjih petdesetih let so se shučali te bolezni pri nas hitrejše množili, kakor se je množilo število prebivalstva! To pa pomenja, da — ako naše zdravstvene oblasti ne skrbe za to, da se slučaji imenovanih bolezni ne pomanjšajo, potem bodo število našega, za to bolezni obolelega prebivalstva končno postalo tako veliko, da bodo izdatki za vzdrževanje naših bolnic postali izredno veliki in občutni.

Duševna in fizična nesposobnost naših mladine je izredno velika, kar se je natančno dokazalo potom nabornih komisij tekom druge svetovne vojne. Naborne komisije so morale namreč zavrniti radi živčnih in možganih bolezni več nabornikov, kakor radi katerikoli druge fizične napake. Toda ker naš zdravniški sistem posluje na podlagi izreka: "več bolezni, več zaslužka" (ali pa tudi: "zdravniška pomoč — le ako ima bolnik potreben denar"), nikakor ne zmoremo pričakovati, da bi se naše ljudsko zdravstveno stanje izboljšalo, dokler se ne preinaci naš zdravniški sistem.

Na podlagi sedanjega zdravstvenega položaja in zdravniškega sistema zamore se smelo trditi, da je v prid naših zdravnikov, ako ostanejo odstotki bolnikov med našim prebivalstvu po možnosti veliki. — V Sovjetski Rusiji je pa pojavil baš nasproten, kajti tamkaj je za zdravnike položaj leta dober, ako je zdravstveno stanje prebivalstvo dobro, kajti čim manjše je število bolnikov, temveč imajo ruski zdravniki na razpolago prostega časa v svrhu proučevanja vsakovrstnih bolezni in odprave vzrokov bolezni. Tako proučevanje naravno, zopet povzroči, da postane zdravstveno stanje prebivalstva še boljše.

V sovjetskih republikah zdravniška pomoč nikdar ni odvisna od vprašanja "zamore li ta ali oni bolnik plačati" za zdravniško pomoč, kajti zdravniška pomoč mu je vedno zjamčena kadar koli jo potrebuje. Postedica temu sistemu je pa dejstvo, da je zdravstveno stanje tamošnjega prebivalstva primeroma izredno boljše, kakor pri nas in da postaja tamošnji zdravstveni položaj vedno in redno boljši. Tekom zadnjih svetovnih vojnih let so ruske vojne naborne komisije zavrnile radi raznih bolezni nekaj manj nego pet odstotkov mladinci, ki so se morali prijaviti v svrhu vojnega službovanja, — (diam so naše komisije zavrnile skoraj petdeset odstotkov mladinci, ki so se morali prijaviti v svrhu vojaškega službovanja) in med Rusi, oziroma med ruskimi naborniki je bilo število onih, katere so zavrnili radi živčnih napak, skoraj neznatno. Tak je toraj zdravstveni položaj v Rusiji, kjer so uvedli sistem, ki skrbi za to, da se prebivalstvu ni potreba lati v slučaju bolezni, da ne bode dobilo zdravniške pomoči, niko nima potrebnega denarja za zdravnika in bolnično na razpolago, kajti zdravniška in bolniška pomoč je vsakemu državljanu vedno brezplačno na razpolago. In po preteklih desetletjih se bode ruski sistem "preprečenja bolezni" še izdatno povečal, kar je vsekakso boljše, kakor sistem "denarnih dobičkov" v ostalih deželah sveta.

POŠILJANJE PAKETOV

Jugoslovansko poslanstvo v Washingtonu, D. C., nam je poslalo naslednje obvestilo v obavo:

"Paketi, ki jih tukajšnji izseljeni pošiljajo kot dar, prihajajo v D. F. Jugoslavijo, vendar brez označbe G. L. V. V. in brez spremnega pisma, ki bi služilo kot dokaz, da je paket namenjen kot darilo."

"Da se prepreči, da jugoslovanske carinske oblasti zahtevajo plačilo carine za takšne pakete, je potrebno, da imajo ti paketi vidno označbo: —

Gornja navodila so važna za vse one, ki žele svojcem v Jugoslaviji poslati pakete v svrhu pomoči.

List se mu dopade

Mr. Jože Kupelnik iz Norande, Quebec, Kanada, piše:

Upam, da mi boste oprostili, ko sem malo zaostal z naravnino. Torej Vam priložim \$3.50 za nadaljnih 6 mesecev,

ker bi mi bilo tako dolgo brez lista. Prineši dosti novic, kajt tudi lepega romana.

— "Da se prepreči, da jugoslovanske carinske oblasti zahtevajo plačilo carine za takšne pakete, je potrebno, da imajo ti paketi vidno označbo: —

Gornja navodila so važna za vse one, ki žele svojcem v Jugoslaviji poslati pakete v svrhu pomoči.

Sodba v Nuerenbergu

NAPISAL ZA OVERSEAS NEWS AGENCY DONALD BELL

Mnogo je dokazov za to, da da je zdravje važen predpogoj bilsa, Himlerja in drugih, ki pričakujejo obtoženci nuerenske sodbe, tako da se utegnijo oni so zdaj mrtvi, ali Bermuda, katerega zavezniki še niso našli, ali Kaltenbrunnerja, katerega je pred kratkim udarila kap, ali Streicherja, ki igra blazne, itd.

Komu naj bo mar, ali je Rudolf Hess izgubil spomin? Tako, pred odsodom v Anglijo, ko je zagrešil svoje zločine, je bil duševno zagotovo zdrav. Sodišče ga ne bo tožilo na podlagi njegovih lastnih priznanj, obsojeni na nekaj let ječe ali temveč radi stvari, ki so dokapane. Hessov vzgled je očividno zavedel Stricherja, da tudi

so skrčil — nobenega nemškega industrijalca ni med njimi. Starejši Krupp je zbolel, a za njegovega sina so odločili Angleži, da ne bo nadomestil svojega očeta. Čeravno je bil on pravi vodja nemške orožne industrije.

Nekatere govorice trde, da

da se dnevno vrše novi poskusi,

da se reši obravnavne tudi Hjalmar Schachta, ker preveč ve

mednarodnih pogajanjih, ki so

se vršila pred izbruhom druge svetovne vojne. Schachta pa je

sploh zadnji nemški poslovni mogotec, ki sedi na zatožni klopi.

Ali naj res verjamemo, da

bo uspelo največjim zločincem modernega časa, da se izognede plačilu za svoja dela?

Težko je odgovoriti na to vprašanje, kaj

je strogo pravna vprašanja so

le del te strategije. Obstajajo tudi politična vprašanja, katera bodo obtoženci izkoristili do dna.

Obravnavna sama nam ustreza ne pokazati mnogo izredno zanimivih dejstev. Paziti moramo, da nas ne bo zmešalo zvi

jačno govorjenje velikih advo

katov. Ta sodna obravnavna se

ne sme končati s tem, da bi bilo odpuščeno nekaj, česar ni

mogoče odvustiti — postati bi moralna začetek čiščenja, ki je že predolgo izstalo v Nem

čiji.

IZ URADA SLOV. NARODNEGA MUZEJA

Cleveland, O. — Podpisani roki, ste prošeni da bi jih po

klonili za korist S. N. Muzeju. Dostavite jih lahko v urad Slov. Nar. Domu, 6409 St. Clair Ave., ali pa na moj naslov:

1116 East 72nd Street.

Za Slovenski Narodni Muzej — *Erazem Gorske*, tjanik. arhivar.

Poročilo iz Moskve naznanja, da sta o položaju v Azerbajjanu razpravljala sovjetski vladni komisar Vjačeslav M. Molotov in iranski poslanik Madjid Ahyi, da je Molotov poslanik za

1116 East 72nd Street.

Za Slovenski Narodni Muzej — *Erazem Gorske*, tjanik. arhivar.

Poročilo iz Moskve naznanja, da sta o položaju v Azerbajjanu razpravljala sovjetski vladni komisar Vjačeslav M. Molotov in iranski poslanik Madjid Ahyi, da je Molotov poslanik za

1116 East 72nd Street.

Za Slovenski Narodni Muzej — *Erazem Gorske*, tjanik. arhivar.

Poročilo iz Moskve naznanja, da sta o položaju v Azerbajjanu razpravljala sovjetski vladni komisar Vjačeslav M. Molotov in iranski poslanik Madjid Ahyi, da je Molotov poslanik za

1116 East 72nd Street.

Za Slovenski Narodni Muzej — *Erazem Gorske*, tjanik. arhivar.

Poročilo iz Moskve naznanja, da sta o položaju v Azerbajjanu razpravljala sovjetski vladni komisar Vjačeslav M. Molotov in iranski poslanik Madjid Ahyi, da je Molotov poslanik za

1116 East 72nd Street.

Za Slovenski Narodni Muzej — *Erazem Gorske*, tjanik. arhivar.

Poročilo iz Moskve naznanja, da sta o položaju v Azerbajjanu razpravljala sovjetski vladni komisar Vjačeslav M. Molotov in iranski poslanik Madjid Ahyi, da je Molotov poslanik za

1116 East 72nd Street.

Za Slovenski Narodni Muzej — *Erazem Gorske*, tjanik. arhivar.

Poročilo iz Moskve naznanja, da sta o položaju v Azerbajjanu razpravljala sovjetski vladni komisar Vjačeslav M. Molotov in iranski poslanik Madjid Ahyi, da je Molotov poslanik za

1116 East 72nd Street.

Za Slovenski Narodni Muzej — *Erazem Gorske*, tjanik. arhivar.

Poročilo iz Moskve naznanja, da sta o položaju v Azerbajjanu razpravljala sovjetski vladni komisar Vjačeslav M. Molotov in iranski poslanik Madjid Ahyi, da je Molotov poslanik za

1116 East 72nd Street.

Za Slovenski Narodni Muzej — *Erazem Gorske*, tjanik. arhivar.

Poročilo iz Moskve naznanja, da sta o položaju v Azerbajjanu razpravljala sovjetski vladni komisar Vjačeslav M. Molotov in iranski poslanik Madjid Ahyi, da je Molotov poslanik za

1116 East 72nd Street.

Za Slovenski Narodni Muzej — *Erazem Gorske*, tjanik. arhivar.

Poročilo iz Moskve naznanja, da sta o položaju v Azerbajjanu razpravljala sovjetski vladni komisar Vjačeslav M. Molotov in iranski poslanik Madjid Ahyi, da je Molotov poslanik za

1116 East 72nd Street.

Za Slovenski Narodni Muzej — *Erazem Gorske*, tjanik. arhivar.

Poročilo iz Moskve naznanja, da sta o položaju v Azerbajjanu razpravljala sovjetski vladni komisar Vjačeslav M. Molotov in iranski poslanik Madjid Ahyi, da je Molotov poslanik za

1116 East 72nd Street.

Za Slovenski Narodni Muzej — *Erazem Gorske*, tjanik. arhivar.

Poročilo iz Moskve naznanja, da sta o položaju v Azerbajjanu razpravljala sovjetski vladni komisar Vjačeslav M. Molotov in iranski poslanik Madjid Ahyi, da je Molotov poslanik za

1116 East 72nd Street.

Za Slovenski Narodni Muzej — *Erazem Gorske*, tjanik. arhivar.

Poročilo iz Moskve naznanja, da sta o položaju v Azerbajjanu razpravljala sovjetski vladni komisar Vjačeslav M. Molotov in iranski poslanik Madjid Ahyi, da je Molotov poslanik za

1116 East 72nd Street.

Za Slovenski Narodni Muzej — *Erazem Gorske*, tjanik. arhivar.

Poročilo iz Moskve naznanja, da sta o položaju v Azerbajjanu razpravljala sovjetski vladni komisar Vjačeslav M. Molotov in iranski poslanik Madjid Ahyi, da je Molotov poslanik za

1116 East 72nd Street.

Za Slovenski Narodni Muzej — *Erazem Gorske*, tjanik. arhivar.

Poročilo iz Moskve naznanja, da sta o položaju v Azerbajjanu razpravljala sovjetski vladni komisar Vjačeslav M. Molotov in iranski poslanik Madjid Ahyi, da je Molotov poslanik za

ALI SO DELAVSKI PRIHRANKI JAMSTVO BLAGOSTANJA?

(To je drugi članek posebne serije, katero izdaja unijška zveza CIO za tujo-jezično časopisje o zadevi izboljšanja mezd in plač. Artor, senator Claude Pepper, steje med najbolj gorke zagonike manjšinskih skupin v senatu Zjed. drž.)

Napisal senator Claude Pepper

Mnogo prvakov podjetništva šili večine svojega denarja s in industrije in celo gospodarski strokovnjakov, ki bi morali biti pač bolje podučeni, nam pridiga danes naslednje:

"Ameriški delavci so si prihranili ogromno denarja tekom vojne. Zdaj bodo te svoje velikanske prihranke začeli trošiti in bodo tako ustvarili blagostanje. Nikomur ne bo hudega."

Zategadelj je nepotrebno, tako izjavlja, da ukrememo kar si bodi v svrhu vzlašenja plač in mezd, ali za polno zaposlitve.

Temeljito se motijo. Stvarnost je drugačna.

Poglejmo, kaj govore dejstva o prihrankih delavstva temi vojne.

Meseca avgusta 1945 so znašali prihranki 85% ameriških rodbin, to je, vseh onih, katerih dohodki so izpod \$5,000 na leto, le malo več kot \$600. — Navzite zatrjevanju reakcionar nega časopisa pa niso potro-

PISMO IZ NOTRANSKE

Poroča FRANK TROHA

Nadaljevanje . . .

Naš narod se je leta in leta z zaupanjem obračal proti Rimu. Ljudje kot verni katoličani so upoštevali navodila ki so prihajala iz Rima. Končno so pa tam od Rima priletele naj-

mnozine dragih tovarniških izdelkov. Težko ikušnje depresije so še preveč blizu v naši neposredni preteklosti, da bi se delavci upali potrošiti svoje malenkostne prihranke. Radi tega bodo stiskali svoje denarje v večnem strahu, da utegnejo nastopiti težki časi —

Izjemši le slučaj, da bomo imeli zakone, ki mu bodo jamicili zaposlitev, primerno odškodnino za nezaposlenost in primerno zavarovalnino za nezdravje, bezmožnost dela in starost.

Nekateri izmed onih, ki so zares bogati, morda 15% našega prebivalstva, so si prihranili toliko denarja, da ne vedo kam z njim. Ti utegnejo ustvariti nekaj blagostanja, tam, kjer je tudi sedaj že dovolj doljarjev. Toda izkušnje so nas naučile, da morajo prav vsi plačati račune bolnega gospodarstva, čim je nekje večji del prebivalstva nezaposlen, si romščen ali prisiljen, da živi v negotovosti. Depresije so nalezljive. Brezobzirne so napram osebam — kot smrt.

Ako hočemo blagostanje, moramo imeti politiko polne zaposlenosti z visokimi mezdami in gledati, da nam ta politika uspe. Resno zvišanje plač in mezd je potrebno, in sicer takoj. Splošen program socialne varnosti in zavarovanja proti nezaposlenosti — in nobene možnosti, da se izognese večni grožnji visokih zdravniških računov.

To je torej stvarnost. Povprečni ameriški nastavljenec nikakor ni v stanju, da nastopi in sam podpre zaposlitev v tem, da bi nakupoval velike

zatiranih. Torej če se lahko prisili nižjega človeka, da prizna svojo slabost, čemu se potem ne bi moglo prisiliti tudi tistega ki je imel srečo in denar da se je lahko povzel do višje izobrazbe, v sebi pa še dalje obdržal svoje prijene slabosti.

Kdor se pregreši z izdajstvom svojega naroda, ne za-

služi drugega nego vrv okrog vrata, še najboljše je pa zanj, da si jo zadrgne sam, kakor si jo je Iškarijot, ki je izdal Jezusa in to velja za vsakega gospoda. Potom tiska se širi tudib prerekanje glede škofa Rožmana. Kdor ima količaj v glavi razsodnega razuma, bo potrdil, da je škof v veliki zmoti in se ga ne da oprati. On

se je pregrešil zoper vse človeške in božje postave in zla-

sti se zoper peto božje zapovedi, ko se je zvezal z okupatorjem in se postavil na stran u-

bjalcev svojega naroda. Čemu

torej ne pripozna svoje krivde,

ko mu je v tolkni meri doka-

zana?

Koncemkonca smo pa tudi zvedeli in ugotovili žalostno re-

snico, da je bilo med našimi ljudmi večje število izdajalev,

kakor smo prvotno mislili. To

se nam potrjuje velio število

izdajalskih beguncev, ki so jim

doma postala tla prevroča ter

so zbežali preko meje da se s

stran zatiranih bojevnikov. In

tako je dr. Mikuž zapisal v svo-

jem članku, da kdor ima sla-

baagnenja v sebi, se teh ne kršno krivo jima je narod v

more iznenediti in če le prilika

domovini naložil, potem je naj-

priče, pa jih pokaže in udari boljše da se nikoli več ne vr-

nejo na slovenska tla, morda

o sreči, ki se je začela cepiti, ne-

kaj jih je potegnilo z okupa-

torjem, nekaj pa obratno z

ljudstvom in partizani in tukaj

se je pokazala prijena slaba

lastnost, katera se tudi v viš-

jimi šolami ne da odpraviti.

Kdor ima pa plemenito srce,

naj bo to navaden vaški dim-

nikar, ali pa ljubljanski škof,

se bo postavil po svoji pametni

razsodnosti na stran ubogih in

zatiranih. Torej če se lahko prisili nižjega človeka, da prizna svojo slabost, čemu se potem ne bi moglo prisiliti tudi tistega ki je imel srečo in denar da se je lahko povzel do višje izobrazbe, v sebi pa še dalje obdržal svoje prijene slabosti.

Kdor se pregreši z izdajstvom svojega naroda, ne za-

služi drugega nego vrv okrog

vrata, še najboljše je pa zanj,

da si jo zadrgne sam, kakor si

jo je Iškarijot, ki je izdal Jezu-

s in to velja za vsakega gospoda. Potom tiska se širi tu-

di prerekanje glede škofa Rož-

mana. Kdor ima količaj v glavi

razsodnega razuma, bo potrdil,

da je škof v veliki zmoti in se

ga ne da oprati. On

se je pregrešil zoper vse člove-

ške in božje postave in zla-

sti se zoper peto božje zapo-

vedi, ko se je zvezal z okupator-

jem in se postavil na stran u-

bjalcev svojega naroda. Čemu

torej ne pripozna svoje krivde,

ko mu je v tolkni meri doka-

zana?

Koncemkonca smo pa tudi zvedeli in ugotovili žalostno re-

snico, da je bilo med našimi ljudmi večje število izdajalev,

kakor smo prvotno mislili. To

se nam potrjuje velio število

izdajalskih beguncev, ki so jim

doma postala tla prevroča ter

so zbežali preko meje da se s

stran zatiranih bojevnikov. In

tako je dr. Mikuž zapisal v svo-

jem članku, da kdor ima sla-

baagnenja v sebi, se teh ne kršno krivo jima je narod v

more iznenediti in če le prilika

domovini naložil, potem je naj-

priče, pa jih pokaže in udari boljše da se nikoli več ne vr-

nejo na slovenska tla, morda

o sreči, ki se je začela cepiti, ne-

kaj jih je potegnilo z okupa-

torjem, nekaj pa obratno z

ljudstvom in partizani in tukaj

se je pokazala prijena slaba

lastnost, katera se tudi v viš-

jimi šolami ne da odpraviti.

Kdor ima pa plemenito srce,

naj bo to navaden vaški dim-

nikar, ali pa ljubljanski škof,

se bo postavil po svoji pametni

razsodnosti na stran ubogih in

zatiranih. Torej če se lahko prisili nižjega človeka, da prizna

svojo slabost, čemu se potem

ne bi moglo prisiliti tudi tistega

ki je imel srečo in denar da se je

lahko povzel do višje izobrazbe,

v sebi pa še dalje obdržal svoje prijene slabosti.

HELP WANTED :: Z E N S K O D E L O

HOUSEWORKER

Small Family. — Own room and bath. — Attractive salary. — Pleasant surroundings.

Call Shiepshead 3-5483

(228-231)

ATTENTION Woman — Experienced COOK AND GENERAL HOUSEWORKER — Live in or out — preferably in. — Own room, own radio. Good salary, excellent working conditions plus congenial surroundings. Please bring references.

Call from 9 to 12 AM and 6 to 8 PM.

EN 2-3408 — Mrs. H. Weinstein, 320 W. 87th St., N. Y. C. Apt. SW.

(228-231)

COOK

T O A S S I S T S E R V I N G
3 children at school for lunch. No other extra duties. — Good home

and wages. Call mornings before 11 A. M.

BU 8-6461—1010 Fifth Ave., Apt. 3A

(228-231)

OPERATORS

EXPERIENCED ON MERROW MACHINES

Highest Rate of Pay. — Steady Work

LIVINGSTON MILLS 304 EAST 23rd ST., 9th Floor

New York City (227-233)

S P L O Š N A

H I S N A D E L A V K A DRUGA POMOČ DRŽANA

LASTNA SORA IN KOPALNICA Poklicne SC 4-2324

ob jutri med 9 - 12 uro (224-230)

FILE CLERKS

5 DAY WEEK SALARY OPEN

ACCIDENT & CASUALTY INS. CO.

111 JOHN STREET N. Y. C.

MR. KELLY (223-229)

GIRL WANTED

FOR 4 ROOM APT.: 2 CHILDREN

IGRALEC

IZ SPOMINOV MLADENIČA

Ruski spisal
F. M.
DOSTOJEVSKI

ROMAN

"Prav Rus! Kalmuk! Pošljala me je tudi po mestu z generalom na izprehod kakor svojega piča z lakovjem. Vodil sem ga v gledališče, v Bal Mabille in v restavracije. Denar v to svrhu nama je dajala Blanche, dasi ga je imel tudi general, ki je zelo rad kazal ljudem svojo lastnico. Nekoč sem moral napeti vse sile, da sem preprečil, da nì kupil brože za sedemsto frankov, ki ga je oslepila v Palais Royale in ki jo je hotel vsekakor pokloniti Blanche. Čemu bi ji bila broža za sedemsto frankov? General prazaprav niti več nego tisoč frankov imel ni. Nikdar nisem mogel izvedeti, kje jih je dobil. Domnevam, da od Astleja in to tem bolj, ker je ta zanje plačal tudi hotelski račun. Zdi se mi, da ni general niti slutti mojih odnosov do Blanche. Dasi je slišal megleno, da sem priigral lepe denarce, je gotovo menil, da sem pri Blanche za nekakoga tajnika ali pa celo za sluge; kajti govoril je z menoj mogočno kakor prej, kakor predstojnik, in me hotel včasih celo kregati. Nekoč je spravil mene in Blanche pri jutranji kavi v silen smeh. Dasi ni bil zameril človek, ki je nekaj zameril; zekaj, tega dosihnil ne vem. Saj še sam ni vedel in pojmlj, zekaj, skratka, dovolil si je kar govor a bátoncampus, (energično) kríčal je, da sem paglav, da mi že počaš, ... da mi da že razumeš itd. Blanche se je grozno smejala. Sledil je nekak potolažili in ga odvedli na izprehod. Često sem opažal, da je otožen, da mu je nekaj in nečesa žal, da mu nekdo pričakuje neglede na prisotnost Blanche. Tačne trenutke se je spuščal sam z menoj v razgovor, toda jasno se ni mogel izražati; govoril je nekaj o službi, pokojni ženi, gospodarstvu in posestvu. Povedal je kako besedo, se je okačoval ter ponovil stokrat na dan, dasi ni izražala niti njegovih čuvstev niti misli. Poslušal sem govoriti ž njim o otrokih, toda izgibal se je tega in hitro prehajal na drug predmet. "Da, da! Otroka, otroka, res, otroka!" je dejal nenadoma. "Da gospod, da, to sta nesrečna otroka!" Ko sem nekoč omenil Pavlino, se je silno razlutil: "To je nevhaležica! Onečastila je rodbino! Ako bi tu bili zekani, bi ji že dal lekejico! Da, gotovo! O des Grieux pa niti slišati ni mogel. "Pogubil me je, okradel in uničil! Bil je moja mora tekom celih dveh let! Cele mesece sem ga videl vsako noč v snu! To, to je ... O, ne govorite mi o njem nikoli."

Videl sem, da se med njima nekaj kuha, toda močdal sem po navadi. Blanche sama mi je teden dni pred odhodom prva povedala: "H a d u chance, babuška." (Ima sanse, babica) je klepetala, je sedaj resnično bolna in gotovo umre. M. Astlej je brzojavil. On pa je potem takoj njen dedič; in četudi ne, kaj zato! Pokojnina ima, živel bo v svoji posebni sobici in bo po polnoma srečen. Jaz bom pa "madame la generale". Stopim med bolje kroge (o tem je Blanche vedno sanjarila), ruska grajsčakinja bom, imela bom grad, kmene, in v prvi vrsti, imela bom vedno svoj milijon."

"Kaj pa če postane ljubosumen, če bo zateval ... razumeš?"

"O, ne, non, non, non! Kako bi smel! Stotila sem že potrebne korake, ne boj se! Že sem ga pripravila do tega, da je podpisal nekoliko menje na Albertovo ime. Naj le žugne ... takoj bo kaznovan. Saj pa tudi ne sme!"

"Toda vzemimo ..."

Svatba se je vršila brez posebnih svečano-

Ruski spisal
F. M.
DOSTOJEVSKI

(45)

sti, domače in tiko. Povabljeni so bili Albert in še par bližnjih znancev. Hortense, Cleopatra in druge so bile popolnoma izključene. Ženin se je nenavadno zanimal za vso stvar. Blanche mu je sama zavezala ovratnico, ga sama namazala s pomadami. V svojem fraku in telovinku je izgledal silno elegantno, kajtor se spodobi.

"Tak je kakor da si ga iz škatljice vzel," mi je rekla sama Blanche, prišedši iz generalove sobe, kajtor da je dejstvo, da je silno eleganten, njo samo presentelo. Mene, lenega gledalca, so vse te podrobnosti tako malo zanimali, da sem sedaj že marsikaj, kar se je bilo zgodilo, pozabil. Vem le to, da Blanche niti malo ni bila de Cominges — kakor tudi njeni mati prav nikaka veuve de Cominges — ampak du Placeet. Zakaj sta bili do takrat vedno de Cominges, niti ni znano. General je bil tudi s tem zadovoljen in du Placeet mu je še bolj ugajalo nego de Cominges. V jutru na dan svatbe je hodil že docela napravljen po sobi gorindol, ponavljajc neprerehoma za se: "Mlle Blanche du Placeet! Blanche du Placeet, du Placeet! Gospica Blanka du Placeet!" in nekako samozadovoljnemu mu je sijala z obrazu. V cerkvi, pri mairu (uradnik, ki poroča) in doma na pojedini ni bil le zadovoljen in vesel, ampak celo ponosen. Moralo se je nekaj zgoditi med njima, kajtor tudi Blanche je jela zreti silno važno.

"Sedaj se moram povsem drugače vesti," mi je rekla silno resno. "Toda glej, pomisliha pa nisem na neko nemuno reč. Pomisli, še vedno ne morem naučiti svojega sedanjega imena: agorjanski, Zagorjanski, mme le generale de ago-ago, ta viraža ruska imena, skratka gospa generalica z imenom na štirinajst črk! Kako je to zabavno, kaj ne?"

Naposlед sva se ločila in Blanche, ta glupa Blanche si je celo solze brisala pri slovesu, "Ti si bil dober dečko," je pravila kajtor, "da si graditi boljšo bodočnost in kar nekaterim ni všeč. Star pregojava doba prijatelja ... in srečen boš." Ko vor pravi, da otroci trpijo za mi je stisnila že poslednji roko, je hipomu vskliknila: "Počakaj!", stekla v svoj buduar in mi prinesla dvatisoč frankov. Tega bi nimir kar ne verjal! "To ti se prav pride. Morda si zelo učen ontehitel, toda glup si strašno. Več nego dvatisoč ti ne dam, ker jih ... ker jih takoj tako začnem! Pa srečeno!"

Samemu mi je še ostalo osemsto frankov, kramura za tisoč frankov, brilljantne zaponke in drugo, da sem bil lahko še dolgo brez skrb. Nalašč sem se nastavil v tem mestecu, da se umirim, zlasti pa zato, ker čakam na Astleja. Izvedel sem za goltovo, da bo skozi potoval in da se ustavi za en dan po opravkih. Poizvedel bom vse ... in potem ... potem naravnost v Homburg. V Ruljettenburg ne pojdem; nemara drago leto. Pravijo namreč, da je slabo poskusiti usodo dvakrat zapored pričasti mizi. V Hamburgu pa je prava in najboljša igralnica.

(Dalje prihodnjič.)

POZOR pošiljatelji denarja v domovino

Prošnjo (Belo listino štev. 32, 32A, ali 33) je treba prvsaki pošiljki natančno izpolniti in odgovoriti na vso vprašanja. N. p. Name of Payee, pomni ime in primerek prejemnika; Signatur of Remitter pa lastnorocni podpis pošiljatelja itd. Istopak je treba natančno izpolniti slovensko toz, vprašalno polo, katera nam služi kot v evidenco. Rojaki in rojakine vpoštujte to. — Potniški oddelek, Slovene Publ. Co., 216 West 18th St., New York 11, N. Y.

(228-234)

DELICATESENS; BARS; GRILLS LUNCHEONETTES; STATIONERIES: RESTAURANTS, ETC.

Good Locations in All Localities — Bargain Prices — S H E L D ' S 172-07 Jamaica Ave., JAMAICA, L. I.

PISMO IZ NOTRANSKE

(Nadaljevanje s 3. sir.)

bojevati proti fašizmu, se to niti slutili niso da jih čaka tako rej tudi proti komunizmu ne grozna smrt. bi smeli. Če nam je Bog poslal

naš narod začel bojevati, še

kor nam je bil z božjo voljo

potem, ko je opazil da mu kaže

postan fašizem, tako nam je popolnoma iztrobiljenje, če bi

tudi komunizem.

Dokazano je torej, da se je

eno, nam je tudi drugo in ka-

naš narod začel bojevati,

kor nam je bil z božjo voljo

potem, ko je opazil da mu kaže

mirno čakal, kajtor so nekateri

stati naše kraje okupatorja in še kraje in začel moriti krščan-

belogardistov in izdajalcev ter ske in katoliške ljudi se pa ni

končno pognali to golzen ven dal sprosi in nobena molitev

iz domače zemlje. Ali se pa da ni nič pomagala. Italjan je kar

ves kredit pobeglim domobran-

cem ki so pomagali okupatorju

ter s tem povzročili svojemu

narodu temveč zla. In sedaj se

gre za to: če so partizani res

zato, če so zato: če so partizani res

zato